

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

NEGYEDIK SZEKCIÓ

RANA kontra MAGYARORSZÁG

(Kérelem száma: 40888/17)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2020. július 16.

Ez az ítélet jogerős, de szerkesztési jellegű változtatások lehetségesek.

A Rana kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Negyedik Szekció), Tanácsban tartott ülésen az alábbi személyek részvételével:

Branko Lubarda, *Elnök*,

Carlo Ranzoni,

Paczolay Péter, *bírák*,

és Ilse Friewirth, *Szekció Jegyzőkönyv-vezető Helyettes*,

az alábbiakat figyelembe véve:

Jafarizad Barenji Rana úr, iráni állampolgár („a kérelmező”) által az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről szóló Egyezmény („az Egyezmény”) 34. Cikke alapján a Bíróságnak 2017. május 29-én benyújtott kérelem;

döntés arról, hogy az Egyezmény 8. Cikkére alapozott kérelemről értesítik a magyar kormányt („a Kormány”), és döntés arról, hogy a kérelmet egyebekben elfogadhatatlannak nyilvánítják;

a Kormány észrevételei és a kérelmező erre adott válaszai;

a Transgender Europe, a European Region of the International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA-Europe) és a Transvanilla észrevételei, amely szervezetek együttes beavatkozását engedélyezte az Elnök;

a Kormány azzal kapcsolatos kifogásának elutasítása, hogy az ügyet a Bíróság Tanács keretében tárgyalja;

2020. június 23. napján tartott zárt ülést követően

a fenti napon a következő ítéletet hozza:

BEVEZETÉS

1. Az ügy egy transznemű iráni menekülttel kapcsolatos, akinek arra hivatkozva utasították el névváltoztatási és neme megjelölésének megváltoztatása iránti kérelmét, hogy nem rendelkezett magyar születési anyakönyvi kivonattal. A kérelmező az Egyezmény 8. Cikkére hivatkozott.

A TÉNYEK

2. A kérelmező 1987-ben született és Budapesten él. A kérelmezőt Tordai Cs., Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte.

3. A Kormányt Tallódi Z. úr, az Igazságügyi Minisztérium alkalmazottja képviselte.

4. A tényállás a Felek előadása alapján a következőképpen foglalható össze.

5. Az iráni születésű kérelmező születési neme nő, de elmondása szerint már fiatal kora óta a férfi nemmel azonosította magát. A Bíróságnak 2018. január 29-én nyújtotta be annak az orvosszakértői véleménynek az angol fordítását, melyet két iráni orvosszakértő 2013. szeptember 8-án adott ki, és amelyben szexuális diszfunkciót és személyiségzavart állapítottak meg nála.

6. A kérelmező 2015. júliusában magyarországi menekült státuszért folyamodott, arra hivatkozva, hogy bár nőnek született, mindig is férfinak tekintette magát, amely abban is megnyilvánult, hogy férfi ruhákat hord, kick-box edzőként dolgozik és a nőkhöz vonzódik.

7. A menekültügyi hatóság helyt adva kérelmének, 2015 december 14-én menekültként ismerte el, tekintettel arra, hogy nemi identitása (transzneműsége) miatt Iránban üldöztetésnek volt kitéve.

8. 2016. március 6-án a kérelmező nemének és nevének megváltoztatása iránti kérelemmel fordult a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatalhoz („a Hivatal”). Előadta, hogy az Iránban a kérelmező tekintetében született hivatalos iratokban nőként tartották nyilván, amely nem felelt meg valódi személyes nemi identitásának.

9. A Hivatal 2016. március 30-án levélben értesítette a kérelmezőt, hogy nemének megváltoztatása iránti kérelmét érkezett a kérelmező születése szerint hatáskörrel rendelkező anyakönyvvezetést végző hatóságnál, és kérelmének elbírálása az Emberi Erőforrások Minisztériumának állásfoglalásától függ. A menekültek születési adatait azonban továbbra is a hatáskörrel rendelkező külföldi hatóságok kezelték.

10. A Hivatal 2016. július 6-án hatáskör hiányára hivatkozva érdemi vizsgálat nélkül elutasította a kérelmet. Tekintve, hogy a kérelmezőnek magyarországi születési anyakönyvi bejegyzése nem volt, a kérelmet nem továbbíthatták hatáskörrel rendelkező anyakönyvvezetést végző hatósághoz. A kérelmező bírói felülvizsgálatot kezdeményezett.

11. 2016. november 25-én a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elutasította a keresetet, hatályában fenntartva a Hivatal álláspontját, mely szerint a magyar hatóságoknak nincs hatásköre az ügyben. Arra hivatkozott, hogy a magyar állampolgárok nemváltoztatási kérelmeit a magyar hatóságok a gyakorlatban kialakult eljárásban intézik (lsd. 14. pont lent). Szintén hangsúlyozta, hogy nemváltoztatási ügyben még nem született formális határozat, mivel a nemváltoztatás anyakönyvi bejegyzésének tényét tekintették határozatnak. Mivel a kérelmező, mint Magyarországon menekült státusszal rendelkező személy, nem szerepel a magyar anyakönyvi nyilvántartásban, így a magyar állampolgárok tekintetében követett gyakorlat a kérelmező tekintetében nem volt alkalmazható. A bíróság arra is hivatkozott, hogy a kérelmező nem csatolta az általános gyakorlat szerint megkívánt orvosi igazolást, melynek hiányában a nemváltoztatás nem volt lehetséges.

12. 2017. február 17-én a kérelmező alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzése ellen, többek között

arra hivatkozva, hogy a személyes adatok és lakcím nyilvántartás tartalmazza a nevet és a nem megjelölését is, így a kérelmezett változások ott is átvezethetők. Az Alkotmánybíróság 2017. június 13-án befogadhatónak nyilvánította a kérelmező panaszát.

13. 2018. június 19-én az Alkotmánybíróság elutasította a kérelmező alkotmányjogi panaszát, megállapítva, hogy az adott jogszabályi keretek között nem hozhatott az eljáró bíró más ítéletet, mivel nem állt rendelkezésre olyan jogszabály, amelynek alapján nem magyar állampolgár nevének megváltoztatása lehetséges lett volna. Az Alkotmánybíróság kimondta, hogy a névváltoztatáshoz való jog alapjog. Ez a nemi hovatartozás megváltoztatása esetén az emberi identitás és emberi méltóság sérthetetlenségéből fakadóan különösen nagy jelentőséggel bír. A nemi hovatartozás megváltoztatását követő névváltoztatás a névviseléshez való jog részét képezi. Valójában a név megváltoztatása együtt jár a nemi hovatartozás megváltoztatásával, mivel mindenkinek joga van ahhoz, hogy a nemével összhangban lévő nevet viseljen. Ennél fogva az Állam köteles olyan jogszabályt alkotni, mely lehetővé teszi a nemi identitás megváltoztatását és mindenki számára biztosítja a megváltoztatott név nyilvántartásba vételét. A jogszabályok teljes hiánya kizárta a Magyarországon letelepedett külföldi állampolgárok számára a névváltoztatás lehetőségét, ideértve azokat is, akiknek hazai joga ezt nem tenné lehetővé. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a jogalkotói mulasztás aránytalan korlátozást jelent és alaptörvény-ellenes. Álláspontja szerint a jogalkotó kötelessége volt annak biztosítása, hogy a magyar állampolgársággal nem rendelkező személyek számára biztosítsa a fenti probléma lehetséges megoldását, például oly módon, hogy a névváltoztatást a magyar hatóságok által kiállított valamely dokumentum segítségével vegye nyilvántartásba. Az Alkotmánybíróság felszólította az Országgyűlést, hogy 2018. december 31. napjáig tegyen eleget a jogalkotói kötelességének, és felszólította a kérelmezőt kérelmének ismételt benyújtására.

Az Alkotmánybíróság által kezdeményezett jogszabályváltozást még nem hajtották végre.

A RELEVÁNS JOGI HÁTTÉR ÉS JOGGYAKORLAT

14. Bár a szóban forgó időszakban Magyarországon nem volt hatályos jogi szabályozás a nemi hovatartozással kapcsolatos eljárásra, a gyakorlatban lehetőség volt a személyi nyilvántartásban szereplő adatok módosítására. A nemváltoztatást kérelmezőknek olyan orvosszakértői véleményt kellett benyújtani, amely a transzneműséget igazolja és nemváltoztatási műtét indokoltságát támasztja alá – mely azonban önmagában nem volt előfeltétele a nemváltoztatás jóváhagyásának – valamint kizárja az ellenindikációkat, ezen kívül a kérelmezőnek csatolnia kellett egy klinikai pszichológus szakértői véleményét is. A nem jogi

elismerését az anyakönyvi nyilvántartásban való bejegyzési eljárás (lsd. 15. pont lent) jelentette, amelynek alapja az Emberi Erőforrások Minisztériuma Egészségpolitikai Főosztálya által kiállított és az anyakönyvet vezető hatóságnak megküldött szakvélemény volt.

15. Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény 69/B.§ (1) bekezdése szerint 69/B. § az elektronikus anyakönyvi nyilvántartásban szereplő személyazonosító adatok tartalmazza, *többek között*, az érintett születéskori családi és utónevét, nemét és ezen adatok változását.

16. A Közigazgatási és Igazságügyi Miniszter anyakönyvezési feladatok ellátásának részletes szabályairól szóló, 2014. május 19-én kibocsátott 32/2014 (V. 19.) sz. rendeletének 27. §-a a következőképpen rendelkezik:

„A Központi Anyakönyvi Hivatal a nem megváltozásával összefüggésben történt névváltoztatásról haladéktalanul értesíti a születést nyilvántartó anyakönyvvezetőt a nem megváltozásának az anyakönyvbe való bejegyzése érdekében. A nyilvántartó anyakönyvvezető a nem megváltozását a Központi Anyakönyvi Hivatal értesítése alapján jegyzi be az anyakönyvbe.”

A fenti rendelkezés 2017. január 1-jén a következőképpen módosult:

„A névváltoztatásért felelős anyakönyvi szerv a nem megváltoztatásáról, valamint az ennek következtében szükséges utónév módosításáról a nem megváltozását támogató egészségügyi szakvélemény beérkezését követő 8 napon belül értesíti a születést nyilvántartó anyakönyvvezetőt az anyakönyvi nyilvántartásban történő átvezetés érdekében. A nyilvántartó anyakönyvvezető a nem megváltozását a névváltoztatásért felelős anyakönyvi szerv alapiratnak minősülő értesítése és az egészségügyi szakvélemény hitelesített fénymásolata alapján jegyzi be az anyakönyvi nyilvántartásba.”

Az anyakönyvezési feladatok ellátásának részletes szabályairól szóló, 2017. december 20-án kibocsátott 429/2017. (XII. 20.) Kormány rendelet 7. §-a ugyanezt a rendelkezést tartalmazza.

17. A releváns nemzetközi anyagok összefoglalását az *X v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, 29683/16. sz. (2019. január 17.) 31-34. pontjai tartalmazzák.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 8. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

18. A kérelmező azt kifogásolta, hogy az Egyezmény 8. Cikkét sérelmét jelentette nevének és nemi hovatartozásának a személyi igazolványban történő megváltoztatására irányuló kérelmének elutasítása. A 8. Cikk a következőképpen rendelkezik:

„1. Mindenkinnek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.

2. E jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az ország gazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.”

A. Elfogadhatóság

1. A felek beadványai

(a) A Kormány

19. 2017. október 17-én benyújtott észrevételeiben a Kormány előadta, hogy a kérelem idő előtti volt, mivel a hazai eljárás még folyamatban volt az Alkotmánybíróság előtt. Alternatív észrevételként a Kormány előadta, hogy amennyiben az alkotmányjogi panasz nem minősülne hatékony jogorvoslatnak, úgy a bírói felülvizsgálat sem az, ennél fogva a kérelmet késve nyújtották be.

20. Továbbá, a Kormány a kérelmező áldozati státuszával kapcsolatban is kifogást terjesztett elő. Előadta, hogy a kérelmező nem tartózkodik életvitelszerűen a kérelem nyomtatványon megjelölt címen, sőt még az is lehetséges, hogy nem is Magyarországon tartózkodik, ezért nem tekinthető a magyar jog megszegésével kapcsolatos áldozatnak. A Kormány azzal is érvelt, hogy a kérelmező nem bizonyította transzneműségét orvosi igazolással.

21. Végül, a Kormány azzal érvelt, hogy a kérelem az egyéni kérelem benyújtásához való joggal történt visszaélés, mivel valójában *actio popularis*, melynek célja figyelemfelhívás a transzneműek magyarországi helyzete tekintetében.

(b) A kérelmező

22. A kérelmező előadta, hogy az alkotmányjogi panasz nem tekinthető hatékony jogorvoslatnak, mivel nem alkalmas a sérelem gyors kezelésére. Alternatív érvként előadta, hogy ha a rendes bírói felülvizsgálat – a Kormány érvelése szerint – valóban nem lenne hatékonynak minősíthető, úgy a nemváltoztatás a magyarországi menekültek számára lehetetlen lenne, amely egyben folyamatos jogsértést eredményezne.

23. Áldozati státuszával kapcsolatban előadta, hogy Magyarországon élt és Magyarországon nyújtotta be a nemváltoztatás iránti kérelmét. Új budapesti címét 2017. augusztus 28-án jelentette be. A magyar hatóságok transzneműségének megkérdőjelezése nélkül adták meg számára a menekült státuszt. Ezt követően a hatóságok elutasították a nemváltoztatásának érdemi vizsgálatát és transzneműségének orvosi vizsgálatát is.

2. A Bíróság mérlegelése

(a) Az Egyezmény 8. Cikkének alkalmazhatósága

24. Az Egyezmény 8. Cikke alapján védett magánélet tiszteletben tartásához való jog a személyes identitás részeként tartalmazza a nemi identitást és a névhez való jogot is (lsd. see *A.P., Garçon and Nicot v. France*, 79885/12 és két további ügy, §§ 92-94, 2017. április 6 (részletek), és *S.V. v. Italy*, 55216/08, 57-59. pont, 2018. október 11.). A jelen eset tárgya az, hogy egy transznemű menekült nemi identitását és az ebből eredő névváltoztatását elfogadják. Az Egyezmény 8. Cikkének “magánéletre” vonatkozó része ezért kiterjed a jelen ügyre, melyet egyébként a Kormány nem is vitatott.

(b) A hazai jogorvoslati lehetőségek elmulasztása és a hat hónapos szabály megszegése

25. A Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező a kérelmet az Alkotmánybíróság előtti eljárás lezárását megelőzően nyújtotta be. Időközben, 2018. június 19-én az Alkotmánybíróság elutasította a kérelmező alkotmányjogi panaszát (lsd. 13. pont fent). A Bíróságnak ezért el kell utasítania a Kormánynak azt a kifogását, hogy a kérelem idő előtti (lsd. 19. pont fent).

26. A Kormány azon érvelésével kapcsolatban, mely szerint a kérelem elkésztett, mivel a hat hónapos határidő számítását azon a napon kellett volna elkezdni, amikor a kérelmező bírósági eljárást kezdeményezett, a Bíróság a következőket jegyzi meg. A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság azzal utasította el a kérelmező keresetét, hogy a magyar hatóságoknak nincs hatásköre az ügyben (lsd. 11. pont fent). Az Alkotmánybíróság, a 2018. június 19-én hozott határozatában azt állapította meg, hogy alaptörvény-ellenes jogalkotási mulasztás áll fenn a Magyarországon jogszerűen letelepedett nem magyar állampolgárok – mint a kérelmező is – névváltoztatási eljárása tekintetében (lsd. 13. pont fent). Arra szólította fel az Országgyűlést, hogy a mulasztást 2018. december 31-ig orvosolja, mely még nem történt meg. Ennek folytán a Bíróság úgy véli, hogy nem volt alaptalan a kérelmező részéről, hogy hazai bírósági eljárást kezdeményezett helyzetének rendezése érdekében, mielőtt a Bírósághoz fordult volna. Ezért a Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező által kezdeményezett bírósági eljárás nem volt fölösleges. A Bíróság elfogadja, hogy az így indított eljárás megszakította a hat hónapos határidő folyását, és ezért elutasítja a Kormány arra vonatkozó kifogását, hogy a kérelmező megszegte a hat hónapos szabályt.

(c) Áldozati státusz és visszaélés az egyéni kérelemhez való joggal

27. A Bíróság mindenekelőtt azt állapítja meg, hogy a kérelmező 2017. augusztus 28-án jelentette be új magyarországi lakcímét, és erről

tájékoztatva a Bíróságot is. A Kormány nem vitatta, hogy a kérelmező ténylegesen ezen a címen lakott. Azzal érvelt azonban, hogy a kérelmező elmulasztotta transzneműségének orvosi vizsgálattal történő bizonyítását, és ezen az alapon kifogásolta a kérelmező áldozati státuszát.

28. A Bíróság megállapítja, hogy a hazai hatóságok érdemi vizsgálat és az indokoltság orvosi szempontból történő vizsgálata nélkül utasították el a kérelmező nemének megjelölésére vonatkozó nyilvántartás módosítását. A kérelmező kifogása az említett határozatok hatásával és a kérelmezőt a 8. cikk alapján megillető jogok tekintetében fennálló jogi szabályozás hiányával volt kapcsolatos.

29. A Bíróság, anélkül, hogy előzetesen állást foglalna az ügy érdemében, nem tudja figyelmen kívül hagyni azokat az elemeket melyek a kérelmező áldozati státuszával vagy az alperes állam felelősségével kapcsolatosak. Az adott körülmények között a Bíróság elutasítja a Kormány azon érvelését is, hogy a kérelmező visszaélt az egyéni kérelemhez való joggal, és kérelme valójában *actio popularis*.

(d) Következtetés

30. A Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan és az Egyezmény 35. Cikkében foglalt egyéb elfogadhatatlansági ok sem áll fent. Ezért elfogadhatónak kell minősíteni.

B. Érdemi kérdések

1. A felek előadásai

(a) A kérelmező

31. A Bíróság esetjogára hivatkozva, a kérelmező előadta, hogy a tagállamokat pozitív (intézményvédelmi) kötelezettség terheli a transznemű személyek nemi identitásának jogi elismerése tekintetében. Magyarországon nem volt a nemváltoztatás tekintetében hatályos jogi szabályozás, függetlenül a kérelmező születési helyétől. Az alkalmazott eljárás nem volt előre látható és nem volt precíz.

32. A kérelmező azt is előadta, hogy, bár a Állam jogában áll a nemváltoztatás eljárási szabályainak megfogalmazása, Magyarország nem zárhatja ki őt – mint menekültet, akinek személyes státuszát jogszabályok rendezik – ebből az eljárásból, pusztán azon az alapon, hogy nincs magyar születési anyakönyvi kivonata. Az nemváltoztatás jogi elismerése anyakönyvi kivonat hiányában más formában is megtörténhet. Nem várható el, hogy a kérelmező a származási országból szerezzen nemére vonatkozó igazolást, mivel ott transzneműsége miatt üldöztetésnek van kitéve, és pont ezen az alapon kapott eredetileg menekült státuszt Magyarországon.

(b) A Kormány

33. A Kormány előadta, hogy egyetértene az Alkotmánybíróságnak adott kérdésben függőben lévő eljárásban kifejtendő álláspontjával (a határozat 2018. június 19-én született). Hangsúlyozták, hogy a “jogi nem” megváltoztatásához Magyarországon nincs szükség engedélyre, mivel a változás egyszerű anyakönyvi bejegyzéssel történik. Ennél fogva külföldiek (beleértve a menekülteket) nem módosíthatják a már bejegyzett nemet.

34. A Kormány azt is előadta, hogy a kérelmezőnek lehetősége volt arra, hogy az iráni hatóságoktól Iránban kérje nemváltoztatásának bejegyzését. Emellett, az a tény, hogy menekült, önmagában nem jelenti azt, hogy transzneműségét a magyar hatóságok elismerték. Ezzel kapcsolatban azzal érveltek, hogy a kérelmező transzneműségét orvosi szempontból soha nem bizonyították, és a hazai hatóságokhoz benyújtott kérelméhez soha nem csatolt orvosi igazolást. 2018. február 2-i beadványában a Kormány azzal érvelt, hogy a kérelmező által csatolt orvosi igazolás (lsd. 5. pont fent) európai orvosi követelmények figyelembevételével nem bizonyítja transzneműségét.

2. Harmadik fél beavatkozók észrevételei

35. A Transgender Europe, a European Region of the International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA-Europe) és a Transvanilla közös nyilatkozatban emelte ki azokat a nehézségeket, melyekkel a menekült státuszért folyamodóknak és a menekülteknek kell szembesülniük a letelepedés szerinti országokban. Összehasonlító áttekintést csatoltak a nemváltoztatás jogi megítélése tekintetében egyes nemzeti jogokban és összefoglalták a Magyarországon ezzel kapcsolatban történt intézkedéseket.

3. A Bíróság mérlegelése

36. A Bíróság megállapítja, hogy a kérelmező szerint a magyar hatóságok gyakorlatában indokolatlanul olyan indokolatlan korlátozás van, mely szerint csak azok számára van lehetőség a nemváltoztatás jogi elismerésére, aki magyar születési anyakönyvi kivonattal rendelkezik, és mindemellett a jogi szabályozási keret sem megfelelő.

37. Ezzel kapcsolatban a Bíróság megállapítja, hogy az adott időben a transznemű személyek nemváltoztatása a magyar jogban az anyakönyvi nyilvántartásban történő bejegyzés módosításával volt lehetséges (lsd. 14. pont fent). Míg a nemváltoztatás jogi elismerésének kérelmezőitől a transzneműséget bizonyító és nemváltoztatási műtétet javasoló orvosi igazolást kértek, ez utóbbi önmagában nem volt előfeltétele a nemváltoztatás elfogadásának (lsd. fent). Azonban, amint azt az Alkotmánybíróság megállapította, jogalkotási mulasztás áll fenn, mivel nincs olyan jogi szabályozás, amely a Magyarországon jogszerűen

letelepedett nem magyar állampolgárok számára lehetővé tenné a nemváltoztatás jogi elismerését és a névváltoztatás lehetőségét (lsd. 13. pont fent). Ezért a Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező kérelmét abból a szempontból kell megvizsgálni, hogy vajon az alperes Állam elmulasztotta-e teljesíteni pozitív kötelezettségét a kérelmező magánéletének tiszteletben tartása tekintetében, vagyis terheli-e az Államot mulasztás abban a tekintetben, hogy elmulasztotta a kérelmező számára biztosítani azt az eljárást, melynek keretében akkor is lehetősége lett volna a nemváltoztatás jogi elismerésére, ha nincs magyar születési anyakönyvi kivonata (lsd., *mutatis mutandis*, *X v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, no. 29683/16, §§ 63-65, 2019. január 17, és *L. v. Lithuania*, no. 27527/03, 56-57. pont, ECHR 2007-IV).

38. A Bíróság utal az Egyezmény 8. Cikkéhez kapcsolódó pozitív kötelezettségekre vonatkozó gyakorlatra, melyet a *Hämäläinen v. Finland* ([GC], no. 37359/09, 65-67. pont, ECHR 2014, további hivatkozásokkal) ítéletben foglalt össze. Megállapítja, hogy a jelen ügy alapkérdése az, hogy figyelemmel rendelkezésükre álló döntési szabadságra, a magyar hatóságok megfelelően mérlegeltek-e a kérelmező nemváltoztatásának jogi elismeréséhez fűződő érdeke és a társadalom egészének érdeke között (a fent hivatkozott ítélet 65. pontja).

39. A Bíróság elfogadja, hogy a személyi státusz elidegeníthetlenségének alapelve, a személyi státusz nyilvántartásának következetessége és megbízhatósága és tágabb értelemben a jogbiztonság védelme általános érdek, amely indokoltá teszi a szigorú szabályozást (lsd. *mutatis mutandis*, *A.P., Garçon and Nicot*, id. fent, 142. pont). Hangsúlyozza, hogy nem feladata a hatáskörrel rendelkező hazai hatóságok helyébe lépni annak eldöntése tekintetében, hogy mi a legmegfelelőbb eljárás a nem- és névváltoztatás eljárásának szabályozása tekintetében. Ezért a Bíróság nem kérdőjelezi meg azt a konkrét eljárást melynek keretében a névváltoztatás bejegyzése az anyakönyvi nyilvántartást vezető hatóság eljárása során történik (lsd. 14-16. pontok fent). Azonban, a versengő érdekek közötti mérlegelést illetően a Bíróság megjegyzi, hogy a jelen kérelem tárgya egy magánszemély egyéni identitásának alapvető aspektusa, mivel az adott személy nemi identitását érinti, melynek tekintetében a szerződő Államok szabályozási mozgástere szűk (lsd. *Hämäläinen*, id. fent 67. pont, és *A.P., Garçon and Nicot*, id. fent, 123. pont).

40. Ezzel kapcsolatban a Bíróság hivatkozik az Alkotmánybíróság megállapításaira, mely szerint a jogalkotási mulasztás eredményeként a Magyarországon jogszerűen letelepedett nem magyar állampolgárok számára függetlenül a konkrét körülményeiktől, lehetetlen a nem- és névváltoztatási eljárás igénybevétele, mely aránytalanul korlátozza emberi méltósághoz való jogukat (lsd. 13. pont fent). Megjegyzi továbbá, hogy a hazai hatóságok pusztán eljárási alapon, helyzetének érdemi vizsgálata nélkül utasították el a kérelmező kérelmét, vagyis elmulasztották a versengő

érdekek mérlegelését. Különösen lényeges, hogy a hazai hatóságok nem vették figyelembe azt a tényt, hogy a kérelmezőt pontosan azért fogadták be menekültként, mert származási országában transzneműsége miatt volt üldöztetésnek kitéve. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező körülményei között nem volt tőle elvárható, hogy a születése szerinti országban kísérelje meg nemének és nevének megváltoztatását. Ezzel kapcsolatban megerősíti azt az elvet, hogy az Egyezmény nem általános és elviekben létező, hanem a gyakorlatban létező, hatékony jogokat véd.

41. Igaz, hogy további adminisztratív terhet ró a magyar hatóságokra annak biztosítása, hogy ezentúl azok számára is biztosítsa a nemváltoztatási eljárás jogi lehetőségét és kérelmük érdemi vizsgálatát, akik nem rendelkeznek magyar születési anyakönyvi kivonattal. Ez azonban önmagában nem indokolja azt, hogy minden további vizsgálat nélkül elutasítsák a kérelmező valódi nemi identitásának jogi elismerésére irányuló kérelmét (v. ö. *Guerrero Castillo v. Italy* (határozat), no. 39432/06, 2007. június 12.), különösen arra tekintettel, hogy az Alkotmánybíróság által megfogalmazott pozitív kötelezettség (lsd. 13. pont fent) relatíve szigorúnak tekinthető és annak Államra gyakorolt hatása nem tűnik súlyosnak (lsd. *Hämäläinen*, id. fent, 66.pont *in fine*).

42. A fentiekre tekintettel a Bíróság úgy véli, hogy mivel a kérelmezőnek nem volt lehetősége a nemváltoztatás jogi elismerésére vonatkozó eljárás igénybevételére, ezért nem történt meg a közérdek és a kérelmező magánéletéhez fűződő érdeke közötti mérlegelés.

Ennél fogva az Egyezmény 8. Cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

43. Az Egyezmény 41. Cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Kár

44. A kérelmező 10.000 Euró nem vagyoni kár megtérítését kérte.

45. A Kormány előadta, hogy a kérelmező követelése túlzott, és a jogsértés megtörténtének megállapítása önmagában megfelelő elégtételt biztosítana a kérelmező számára.

46. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező olyan nem-vagyoni kárt szenvedett, melyt önmagában nem kompenzálna a jogsértés megtörténtének megállapítása. A Bíróság 6.500 Euró plusz az arra eső esetleges adók összegét ítéli meg a kérelmezőnek nem vagyoni kár jogcímén.

B. Költségek és kiadások

47. A kérelmező a Bíróság előtti eljárással kapcsolatban 3.000 Euró költség megtérítését kérte, amely 20 ügyvédi munkaórának felel meg.

48. A Kormány ezt az összeget túlzottnak tartotta.

49. A jelen ügyben a Bíróság, tekintettel az ügy aktájában található valamennyi iratra, a Bíróság úgy véli, hogy összesen 1.500 Euró összeg plusz az erre eső, a kérelmezőnek esetlegesen felszámított adó megítélése tekinthető észszerűnek.

C. Késedelmi kamat

50. A Bíróság megfelelőnek véli, hogy a késedelmi kamat alapjául az Európai Központi Bank által megállapított marginális hitelkamat láb szolgáljon, amelyhez három százalékpontot kell hozzáadni.

A FENTIEK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Elfogadhatónak *nyilvánítja* a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy megsértették az Egyezmény 8. Cikkét;
3. *Úgy dönt*,
  - (a) hogy az alperes Állam az ítélet jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül az alábbi összegek alperes állam valutájára a fizetés időpontjában átszámított ellenértékét fizesse meg a kérelmezőnek:
    - (i) 6.500 (hatezerötszáz) Euró és az erre eső valamennyi adó, nem-vagyoni kár jogcímén;
    - (ii) 1.500 Euró és a kérelmezőre ezzel kapcsolatban kiszabható valamennyi adó, költségtérítés jogcímén
  - (b) hogy a fent említett három hónapos időszak lejáratára és a kiegyenlítés közötti időtartamra egyszerű kamatként az Európai Központi Bank által megállapított marginális hitelkamat láb szolgál, amelyhez három százalékpontot kell hozzáadni;
4. A kérelmező igazságos elégtétel iránti egyéb kérelmét elutasítja.

RANA kontra MAGYARORSZÁG ÍTÉLET

Készült angol nyelven, kihirdetve 2020. július 16. napján, írásban, a
Bíróság Szabályainak 77. § 2. és 3. pontja alapján.

Ilse Freiwirth
Helyettes Jegyzőkönyv-vezető

Branko Lubarda
Elnök